

Περιήγηση

Η τριλογία αυτή, ακολουθεί τις αρχαίες δραματικές ρίζες με τις τριλογίες που τις επιστέγαζε, κατά το πρότυπο του Φρύνικου και του Πρατίνα, ένα σατυρικό δράμα... Εδώ θ' ακολουθήσουμε τα βήματα τριών οδοιπορικών στο νησί της Αλοννήσου, που το καθένα συμπληρώνει το άλλο, με τρόπο συνθετικό και όλα αυτά έρχεται στο τέλος να τα συμπυκνώσει ένα ταξίδι γεμάτο συναρπαστικότητα και ομορφιά στην Κυρα-Παναγιά, ταξίδι «δραματικό» (με την έννοια του ασχεδίαστου και περιπετειώδους όπως το φιλοτεχνεί η θεωρία του Αριστοτέλη)... Τριλογία λοιπόν οδοιπορική κι ένα θαλασσινό “δράμα”...

Αλόνησος

Από τον Ίκο στα Χιλιοδρόμια

Τρεις διαδρομές στο πανέμορφο νησί

ΚΕΙΜΕΝΟ: Κυριάκος Παπαγεωργίου
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: Άννα Καλαϊτζή, Βασίλης Δροσάκης vasilisdrosakis@gmail.com

Πρώτα απ' όλα πρέπει να κάνουμε μια απαραίτητη εισαγωγή στο θέμα μας, σχετική με την ονοματολογία.

Το όνομα της Αλοννήσου ακούγεται για πρώτη φορά από τον Δημοσθένη στο λόγο του “Περί Αλοννήσου” και αφορά στις σχέσεις του Φιλίππου της Μακεδονίας με τους Αθηναίους. Ο λόγος αποδίδεται στον Δημοσθένη, αλλά δεν είναι βέβαιη η πατρότητά του. Ισχυρές πιθανότητες έχει και ο Ηγήσιππος.

Εν πάση περιπτώσει στο “Λόγο περί Αλοννήσου” προκύπτει ότι το νησί αυτό ήταν ασήμαντο, για την κυριότητα του οποίου ερίζανε Αθηναίοι και Μακεδόνες. Ωστόσο δεν κατονομάζεται η θέση του, γι' αυτό και πολλοί σχολιαστές το τοποθετούν στα βόρεια ακρογιάλια της Θράκης ή της Μακεδονίας.

Ο Στράβων όμως το αναφέρει ανάμεσα στα άλλα σποραδονήσια, δηλαδή τη Σκιάθου, την Πεπάρνηθο (Σκόπελο), την Ίκο και τη Σκύρο.

Αλλά **Ίκος** είναι η αρχαία ονομασία της Αλοννήσου (προελληνική, που προέρχεται από το όνομα του πρώτου οικιστή του νησιού), σύμφωνα με τον γεωγράφο **Σκύλακα** και αναφέρεται σε αυτό το νησί που βρίσκεται δίπλα από τη Σκιάθου, την Πεπάρνηθο και τη Σκύρο.

Νεότερη (μεσαιωνική) ονομασία του νησιού είναι τα **Χιλιοδρόμια** ή Ηλιοδρόμια, νησί που βρίσκεται δίπλα από το Ξερωνήσι ή Περιστερονήσι (σημερινή Περιστέρα ή Ξηρό).

Επικράτησε ωστόσο η σημερινή ονομασία (Αλόννησος) και επισημοποιήθηκε με αυτό το όνομα τελικά από το 1836.

Χαρακτηριστική είναι και η πρώτη χαρακτηριστική γραφή του νησιού από τον Φλωρεντίνο ιερωμένο **Χριστόφορο Μπουοντελμόντι** (*Buondelmonti*), ο οποίος την αναφέρει ως **Δρόμο (Διαδρόμια) ή Αλόννησο**.

Η Αλόννησος βρίσκεται στη σκιά της Σκιάθου και της Σκοπέλου, αλλά αυτό δεν την έχει βλάψει καθόλου, διότι κρατάει την αυθεντική ομορφιά και την γνησιό-

Στον μυχό του όρμου Βότση υπάρχει ένα εξαιρετικό λιμάνι με ψαροκάικα και σκάφη αναψυχής. Είναι ευρύχωρο, πολύ περιποιημένο και καλά προστατευμένο απ' τους καιρούς. Στις απότομες πλαγιές, γύρω από το λιμάνι, είναι αμφιθεατρικά χτισμένος ο ομώνυμος οικισμός.

τητα των τοπίων της, πολύ περισσότερο από τα άλλα δυο γειτονικά νησιά.

Η θαλάσσια περιοχή της Αλοννήσου θεωρείται δίκαια ως μια από τις σημαντικότερες της Μεσογείου και τούτο διότι περιβάλλεται από 25 βραχόνησα κι ερημονησίδες που όλα μαζί συναποτελούν το σύμπλεγμα του «**Θαλάσσιου Πάρκου**», ένα μοναδικό βιότοπο, ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, στον οποίο βρίσκει καταφύγιο η *μεσογειακή φώκια*. Επί πλέον εδώ βρίσκε-

ται μια σημαντική αποικία του γερακιού *μανροπερίτη* και του *αιγαιόγλαρου* (ειδικά στις θαυμάσιες κι εκπληκτικές σπηλιές των Σκάντζουρων και των γύρω βραχονησίδων). Στα δε Γιούρα ευδοκίμει μια σπάνια ράτσα *αίγαγρων* που ωστόσο κυνηγιούνται ανελέητα. Αλλά στις θάλασσές της έχουν εντοπισθεί και πολλά *ζωνοδέλφινα* μα και κάμποσοι *φουσητήρες*.

Σε αυτή λοιπόν τη νησιώτικη αλυσίδα η Αλόννησος είναι η μόνη κατοικημένη

Ρουσόμ γιαλός,
απλά μαγικός.

Ένα σκιερό μονοπάτι, διασχίζει το καμμένο σε αρκετά σημεία πευκοδάσος και, σε λίγα λεπτά, καταλήγει στην παραλία Σπαρτίνες.

ζώνη, αν εξαιρέσουμε την Κυρα-Παναγια, στην οποία εγκαταβιώνουν δυο μοναχοί και την Περιστερά, όπου ζουν λίγοι κτηνοτρόφοι. Κάποτε ζούσαν τόσο στα Γιούρα, όσο και στα Σκάντζουρα, αρκετοί νησιώτες, ακόμη και στην Ψαθούρα έμεναν μόνιμα κάποιες οικογένειες.

Αρχαιολογικά η Αλόνησος και το συγκρότημα των νησιών που την περιβάλλουν έχουν να δείξουν τεράστιο και κυρίως αναποκάλυπτο πλούτο. Πολλοί λένε πως είναι το σπουδαιότερο νησί του Αιγαίου.

Η πρώτη ιστορική ανάγνωση ανάγεται στη νεολιθική εποχή, αλλά τα αρχαιολογικά ευρήματα επεκτείνονται σε όλες τις ιστορικές περιόδους. Ρέκτης αρχαιολόγος που έκαμε σημαντικές έρευνες και αποκαλύψεις θεωρείται ο **Δημήτριος Θεοχάρης** που έχει πραγματοποιήσει και την αποκάλυψη της αρχαίας Ιωλκού. Δυστυχώς έφυγε νέος και οι έρευνές του έμειναν στη μέση.

Οχυρωμένα πολιίσματα των κλασικών χρόνων έχουν βρεθεί στις τοποθεσίες «Καστράκι» και «Άγιος Ιωάννης». Στον όρμο «Τσουκαλιά» έχουν γίνει επιφανειακές έρευνες κι έχει πιστοποιηθεί η ύπαρξη εκτεταμένων εργαστηριακών εγκαταστάσεων που έχουν σχέση με την κατασκευή αμφορέων. Τέλος στη νησίδα «Άγιος Πέτρος», απέναντι από την Κυρα-Παναγια, μπροστά στην είσοδο του όρμου, έχουν βρεθεί πολλά αρχιτεκτονικά λείψανα, σημαντικές ποσότητες κεραμικής, πύλινα και λίθινα ειδώλια, εργαλεία από κόκκαλο, πέτρα και πυριτόλιθο, που όλα δείχνουν, κατά τον καθηγητή της Προϊστορικής Αρχαιολογίας του ΑΠΘ **Νίκο Ευστρατίου**, ότι ολόκληρη η περιοχή συνιστά τον πρωιμότερο χρονολογικά οργανωμένο οικισμό του νησιωτικού Αιγαίου.

Ήρθε η ώρα όμως να περπατήσουμε, για να γνωρίσουμε τρεις από τις ωραιότερες και πιο γραφικές τοποθεσίες της

Αλοννήσου.

Είχα την τύχη, εξ αιτίας της ιδιότητάς μου ως νομικού παραστάτη τόσο της Μεγίστης Λαύρας στις Β. Σποράδες, όσο και του Αλιευτικού Συνεταιρισμού Αλοννήσου, να περιηγηθώ κατ' επανάληψη όλα τα ερημόνησα και να περπατήσω στα πιο δύσβατα κι απόκρημνα τοπία τους, αλλά και τις υπέροχες, απaráμιλλες κι ασυναγώνιστες ομορφιές της Αλοννήσου.

Εδώ πρέπει να σημειώσω ότι πριν μερικά χρόνια διέσχισα την απόκρημνη πλαγιά των Γιούρων και βγήκε εκείνο το αφιέρωμα για το νησί του «Κύκλωπα», (που δημοσιεύτηκε στο ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ), με τη μεγάλη και βαθιά σπηλιά που θρυλείται ότι ανήκε στο κυκλώπειο γένος.

Με την **Άννα** ακοίμητο μάτι των κρυφών και ωραίων μυστικών και το **Θεόφιλο**, συμπορευτή και συμπλωτήρα των ορεινών και των θαλάσσιων διαδρομών

της Αλοννήσου, ξεκινήσαμε να εκκλυσιαστούμε στις λειτουργικές πανδαισίες του νησιού, όπως αυτές αποκαλύπτονται μονάχα σ' εκείνους που ενδίδουν στην περιπέτεια και στη διαρκή αναζήτηση της ομορφιάς και της μυστικής εικονογραφίας.

Η πρώτη μας πορεία σχεδιάστηκε δίχως χάρτες και προγραμματισμό.

Η καλή μας μοίρα, που ακούει στο όνομα **Μαρία Καρακατσάνη**, μας περίμενε απ' το πρωί με τις αχνιστές πίτες για να μας τονώσει το οδοιπορικό μας. Στο υπέροχο υπερυψωμένο μπαλκόνι της, που βλέπει το λιμανάκι του Βότση, κυματίζουν οι μυριστικές αύρες μιας τριπλής στριφτής Αλοννησόπιτας, έτσι όπως μονάχα οι γυναίκες της Αλοννήσου ξέρουν να ζυμώνουν και να ψήνουν στο τηγάνι. Καλοψημένο ζυμάρι, μπόλικη φέτα άριστης ποιότητας και ξεροψημένη νοστιμάδα εκλεκτής χειροπλαστικής.

Σπαρτίνες. Μια από τις κρυφές και πολύ όμορφες παραλίες της Αλοννήσου, με εξαιρετικό φυσικό περιβάλλον και υπέροχα νερά. Είναι προσβάσιμη μόνον με τα πόδια γι αυτό και ποτέ δεν είναι συνωστισμένη.

Το Πατηήρι, κεντρικό λιμάνι του νησιού.

Η θέα από το μπαλκόνι μας, με πρώτο πλάνο τον όρμο του Βότση, αζεπέραστη. Σε δεύτερο πλάνο η Χώρα, σκαρφαλωμένη στην κορυφή ενός ήπιου λόφου, κάτω από τον ορεινό όγκο του **Καλόβουλου**. Μας συνοδεύουν ζεστό καφεδάκι φρεσκοκομμένο, μέλι θυμαρίσιο και κουλουράκια με κανέλα, της Μαρίας, μαζί με την απόλυτη γαλήνη που τη διακόπτουν οι κορφάδες των πεύκων, καθώς μονομιλούν σαν τις γριές κουτσομπόλες πάνω από το κεφάλι μας.

Ύστερα πήραμε το βελονόσπαρτο μονοπάτι για τις **Σπαρτίνες**. Θα περπατήσουμε τη διαγώνιο του νησιού, στο λεπτότερο σημείο που ενώνει τις δυο θάλασσες, ανατολής και δύσης, από τις Σπαρτίνες δηλαδή ως τα Τσουκάλια.

Τι είναι όμως αυτές οι Σπαρτίνες; Είν' ευτυχώς ακόμη ένας απρόσβατος, τριπλός, σπάνιας φυσικής τεχνοτροπίας γιαλός που βλέπει στην ανατολή και ειν' αρματωμένος από πεύκα μέχρι τους γκρεμούς των ασβεστολιθικών του πετρωμάτων. Και λέω απρόσβατος, γιατί δεν κατεβαίνει δρόμος ούτε φυσικά έχει διαφθαρεί το σημείο από μουσικές άλλες, εκτός από τις δαρτές κυματωσιές του πελάγου.

Παίρνουμε πίσω από το σπίτι, δίπλα στο Ελικοδρόμιο, έναν ολοτρύφερο τάπητα μονοπατιού, φαρδύ όσο ένας καρόδρομος, από βελούδινο τρίχωμα που είναι σπαρμένος με στρώσεις πευκοβελόνων.

Σε δέκα λεπτά πορείας και μόνο μέσα από το δάσος, γυαλίζει ένα κομμάτι σμαραγδιού που όλο και διαστέλλεται μοσχοβολώντας ιώδιο από μια σπάνια κάτοψη. Βγαίνουμε σε μια βοτσαλωτή, κάτασπρη και παρθένα ακτή που κλείνεται από ολόλευκα βράχια.

Παρά ταύτα δε μένουμε ούτε λεπτό. Κάνουμε αναστροφή, σταματάμε το χρόνο κι ανηφορίζουμε προς τα εκεί απ' όπου ήρθαμε.

Σε δέκα λεπτά πιάνουμε τον τιμεντόδρομο που σε επτακόσια μέτρα βγαίνει στην άσφαλτο. Είναι ο άξονας της Αλοννήσου που συνδέει τη Χώρα με το λιμάνι με τον Γέρακα. Τον ακολουθούμε για εκατό μέτρα κι έπειτα στρίβουμε αριστερά,

Ο μυχός του στενόμακρου ορμίσκου Γυάλια με τον όμορφο ανεμόμυλο στο χείλος της πλαγιάς. Τα νερά έχουν διαφάνεια εντυπωσιακή και είναι συνήθως ήρεμα, αφού επηρεάζονται μόνον από τις πνοές του μαϊστρου.
ΦΩΤ. Β. ΔΡΟΣΑΚΗΣ

στο δρόμο που δείχνει η πινακίδα για Τσουκάλια και Αγίους Αναργύρους.

Ο ασφαλτόδρομος ανηφορίζει για λίγο κι ύστερα πιάνει τον κατήφορο. Σε επτά λεπτά βλέπουμε αριστερά μας ένα χωματόδρομο που οδηγεί στο **Μέγα Νερό**. Εμείς συνεχίζουμε ευθεία και σε λίγο, πάνω στο τέταρτο, βλέπουμε άλλη μια, την τελευταία παράκαμψη, σε χωματόδρομο, που οδηγεί στην εξωτική θέση των **Αγίων Αναργύρων**, ίσως τον πιο εντυπωσιακό άμβωνα της Αλοννήσου που βλέπει τη δύση.

Ελιές, πεύκα, φτέρες και βατιές διαστίζουν το τοπίο αποδώ κι από κεί. Σε τρία

τέταρτα, από την ακτή των Σπαρτίων, ξαναβλέπουμε θάλασσα, από τη μεριά της δύσης. Είναι η παραλία των Τσουκαλιών, όπου, καθώς είναι γνωστό, βρίσκεται ο αρχαιολογικός χώρος με τα εργαστήρια κατασκευής αμφορέων.

Αριστερά του βοτσαλόστρωτου γιαλού ξεδοντιασμένος βόσκει ένας τριώροφος πυργόσχημος ανεμόμυλος, με τα βαρδάλια του σκισμένα. Από κάτω λειτουργεί μικρό αναψυκτήριο. Και δεξιά περιφραγμένος ολόγυμνος χώρος που πυρώνει από την κοκκινίλα της διάστρωτης γαίας. Διάσπαρτη από κεραμικά θραύσματα αγγείων, αμφορέων και ...τσουκαλιών.

Το παλιό ξωκκλήσι των Αγίων Αναργύρων, με τον χαριτωμένο τρούλλο και τις πλάκες στη σκεπή. Το σημείο αποτελεί κορυφαίο αγνάντιο της δυτικής ακτής του νησιού.

Άγνωστης εποχής και προέλευσης, για μας. Αλλά για τους αρχαιολόγους είναι, όπως λένε, το μοναδικό αρχαίο εργαστήριο αμφορέων στην επικράτεια του Αιγαίου. Σπαρτίνες – Τσουκάλια, δύομιση χιλιόμετρα, διάρκειας τριών τετάρτων, για να ενώσει κανένας τις δυο θάλασσες, της Ανατολής και της Δύσης...

Από τα Τσουκάλια ανηφορίζουμε μέχρι να βρούμε τον χωματόδρομο που στρίβει αριστερά μας για τους **Αγίους Αναργύρους**. Τον ακολουθούμε μέχρι να τελειώσει ύστερα από ενάμιση χιλιόμετρο μπροστά σε ένα ερημικό σπίτι, που σφραγίζεται με καγκελόπορτα

Πλάι από το σπίτι αρχίζει δασικό μονοπάτι με δυτική κατεύθυνση. Ύστερα από οκτάλεπτο περπάτημα φτάνουμε σε μια εξωτική θέση, έναν πρόβολο μαγικό, ενενηνταπέντε μέτρα πάνω από τη θάλασσα που αγναντεύει το πέλαγο. Είναι μια κάτοψη του απότομου κρημνού, διάχυτη από δασωμένα πρανή, με διάστρωτη βο-

τσαλωτή κι απρόσβατη παραλία, βραχοσπηλιές και πεύκα που αγγίζουν τη θάλασσα.

Εκεί ξεφυτρώνουν δυο πέτρινα ξωκκλήσια, ένα παλιό κι ένα καινούργιο, κυκλαδίτικης αρχιτεκτονικής. Ο γύρω χώρος διανθίζεται από σκληρόφυλλα πουρνάρια, φιλικία κι αγριοσυκιές.

Ο ναός, σύμφωνα με την αρχαιολόγο **Ασπασία Ντίνα**, της 7^{ης} Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, ανήκει στον τύπο του συνεπτυγμένου σταυροειδούς με τρούλλο, το τύμπανο του οποίου είναι σχετικά χαμηλό και κοσμεύεται με εγχάρακτα φυτικά μοτίβα. Η στέγη αποτελείται από σχιστολιθικές πλάκες. Η κόγχη του ιερού είναι ημικυκλική. Στον περιβάλλοντα χώρο σώζονται λείψανα κτισμάτων, τα οποία προφανώς ανήκουν στο μοναστηριακό συγκρότημα.

Γύρω από το προαύλιο του ξωκκλησιού και πάνω στο ωραίο χτιστό πεζούλι του ευλαβούνται στην ελληνική φύση αρκε-

τοί αλλοδαποί, οι οποίοι στη συνέχεια ακολουθούν την πορεία που χαράζει ένα μονοπάτι με βορειοανατολική κατεύθυνση για το **Τουρκονέρι**.

Το ακολουθούμε κι εμείς. Στενό κι ιδιαίτερα κατηφορικό δασικό μονοπάτι ύστερα από οκτώ λεπτά πορείας μας φέρνει

στην πύλη ενός εξωτικού σπιτιού που αποκαλύπτεται στο απότομο πρηνές μιας πλαγιάς. Εκεί φτάνει και δασικός δρόμος που διασχίζει το δάσος των Αγίων Αναργύρων.

Το Τουρκονέρι, (η ονομασία οφείλεται στη θέση από όπου εφοδιάζονταν με νερό

Το Τούρκονέρι από ψηλά.
ΦΩΤ. Β. ΔΡΟΣΙΑΚΗΣ

οι Τούρκοι), είναι μια μικρή βοτσαλιά, πίσω από την οποία και μετά την ανατολική βραχώδη ακτογραμμή εμφανίζονται δυο άλλες μικρές αμμουδερές λεκάνες. Υπάρχει ξύλινο κιόσκι. Ο δρόμος που φτάνει ως εδώ συνεχίζει ανηφορίζοντας ως την άκρη του δασικού συμπλέγματος,

σε σημείο από το οποίο άλλο μονοπάτι, με δυτική κατεύθυνση, ενώνει την κυκλική διαδρομή των Αγίων Αναργύρων. Πριν αποχωρήσουμε διακρίνουμε λίγους αίγαγρους που περιφέρονται στα βράχια ή κρυμμένους πίσω από τις αγριλιές. Το **επόμενο πρωί**, κατηφορίζουμε ως

Γειτονιά της Χώρας με θέα στην δυτική ακτογραμμή. Όλα τα σπίτια φέρουν κεραμοσκεπές. Στο λιμάνι του Βότσι. Οι σχηματισμοί των πετρωμάτων είναι εντυπωσιακοί.

την πλακόστρωτη με μελιά κεραμικά πλακάκια, παραλία του **Βότσι**. Εδώ βρίσκεται το ψαρολίμανο της Αλοννήσου. Ευρύχωρο, περιποιημένο και απόλυτα προστατευμένο από όλους τους καιρούς. Δίπλα του ο κάβος του **Βερώνη** και αμέσως δυτικότερα ο όρμος του **Ρουσούμ Γιαλού** (από το όνομα τούρκου τσιφλικά). Στον μυχό του όρμου δεσπόζει πανύψηλη βραχοσπηλιά, ενώ από τα απόκρημνα πρηνή των ασβεστολιθικών πετρωμάτων της γατζώνονται τούφες από ανθισμένη κάππαρη.

Η ακτή Βότσι πήρε το όνομά της από τον υποπλοίαρχο **Ν. Βότσι**, τον ήρωα του ναυτικού αγώνα που ανατίναξε μέσα στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, το 1916, το τουρκικό θωρηκτό “*Φετίχ Μπουλέντ*”. Αργά το απόγεμα θα πάρουμε τον ανήφορο για το παλιό Χωριό. Είναι μια όαση ψυχής και ματιών η περιπλάνηση στη **Χώρα**, αυτή την εποχή που δεν κυκλο-

φορεί σχεδόν κανένας.

Η Αλώνησος είναι κτισμένη επάνω σε μια ράχη πετρώδη, με λίγα δέντρα, πάνω στην οποία στριμώχνεται το χωριό, με εξήντα ως εβδομήντα σπίτια, περιτειχισμένα μέσα σε μεσαιωνικό τείχος.

Μέσα στο Χωριό σώζονται πέντε ναοί σε καλή κατάσταση, και συγκεκριμένα ο πιο εντυπωσιακός ναός της **Γεννήσεως του Χριστού**, μονοκάμαρος και σταυροειδής, ο ναός του **Αγίου Αθανασίου** με τρία τυφλά αψιδώματα, ο ναός του **Αγίου Γεωργίου**, μονόκλιτος και καμαροσκεπής, ο ναός του **Αγίου Δημητρίου**, σταυροπίστεγος, με εγκάρσια καμάρα κι ο ναός του **Αγίου Νικολάου** που έχει αντικατασταθεί με καινούργιο, αφού ο παλιός αποτελούνταν από δίδυμους καμαροσκεπαστους που επικοινωνούσαν με δίλοβο τοξωτό άνοιγμα.

Διασχίζουμε κάθετα και οριζόντια το Χωριό και βγαίνουμε στο έσχατο μπαλκόνι,

ΦΩΤ. Β. ΔΡΟΣΑΚΗΣ

Λιθόστρωτο καλντερίμι στη Χώρα. Στο βάθος ο εντυπωσιακός τρούλλος του ναού της Γεννήσεως του Χριστού. Η περιδιάβαση στα στενορρύμια της Χώρας αποκαλύπτει πολλές γραφικές γωνιές με παραδοσιακή αρχιτεκτονική, καθώς και χαριτωμένα έργα ζωγραφικής πάνω σε βότσαλα του γιαιλού.

από όπου χαζεύουμε το Μουρτιά, τη Σκόπελο, καθώς και την οριζόντια διατομή του μονοπατιού που σε λίγο θα πάρουμε για να κορυφωθούμε στον Καλόβουλο, το απέναντι από το Χωριό βουναλάκι.

Κατηφορίζουμε ως το δρόμο κι από κει οδοιπορούμε ως το Κοιμητήρι. Αρχικά βαδίζουμε επάνω στον χωματόδρομο μέχρι να στρίψει απότομα ο τελευταίος για τον **Μικρό Μουρτιά**.

Δεξιά της πορείας μας υπάρχει πινακίδα

με την ένδειξη **2** και αρχή καλντεριμιού που κρατάει για τριάντα μέτρα. Ύστερα το μονοπάτι γίνεται τυπικά δασικό κι ανηφορίζει ήπια με κατεύθυνση νότια. Ανοίγουμε συρμάτινο πορτάκι και προχωράμε ανάμεσα από πουρνάρια, ρείκια, κουμαριές και λαδανιές. Σιγά – σιγά μπαίνουμε σε δάσος αιωνόβιας τραχείας πεύκης, με το βλέμμα πάντα να είναι καρφωμένο στην ανατολή, όπου, όσο ανηφορίζουμε τόσο καλύτερα ζωγραφίζεται η εικόνα

Chrisi Milia
sea of love

KΑΦΕΝΕΑΣ

ΦΩΤ. Β. ΔΡΟΣΑΚΗΣ

ΦΩΤ. Β. ΔΡΟΣΑΚΗΣ

ενός πλεύμενου χωριού μέσα στο πέλαγο. Πίσω του συνωθούνται τα άλλα νησάκια, η Περιστερά, τα Δυο Νησιά και τα Σκάντζουρα, λίγο νοτιότερα, ενώ στο βάθος μοιάζει ν' αναδύεται ένα ουράνιο μενεξελί καλί που εξοικειώνει τη γη με το άπειρο εξοπλίζοντας την ατμόσφαιρα με την υποψία ενός ραγισμένου φέγγους. Θα φτάσουμε σε αυχένα με λιθωρούς (υψόμετρο **295** μ.) κι ερειπωμένα κυκλικά κτίσματα άγνωστης ταυτότητας που ωστόσο θυμίζουν ταμπούρια. Το μονοπάτι αλλάζει κατεύθυνση, κινείται πια

βόρεια, μέσα από κατοτράχαλο διάδρομο σπαρμένο κοφτές λιθόπετρες.

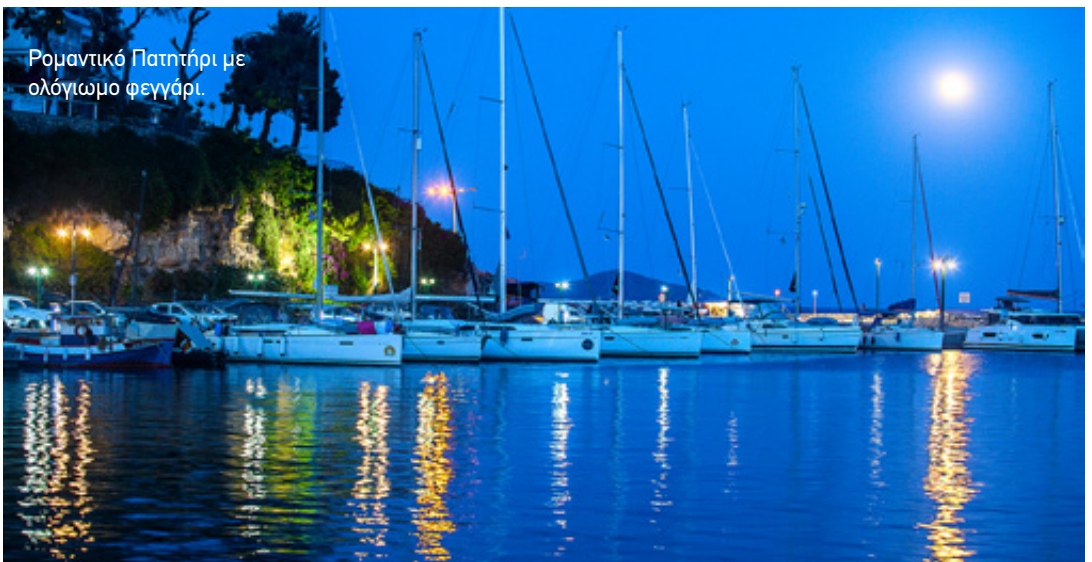
Φτάνουμε στο κολωνάκι της κορυφής (**325** μ.) ύστερα από **45** λεπτά ανάβαση. Λίγα μέτρα χαμηλότερα από την κορυφή με νότια πρόσοψη που αντικρίζει το δί-αυλο Σκοπέλου – Αλοννήσου ένα κιόσκι μαζεύει όλα τα λεφτά της διαδρομής και ίσως όλης της ορεινής μορφολογίας του νησιού.

Επιστρέφοντας από τα ίδια, κάτω από ένα ιδιότυπο βιολετί καρδιοχτύπι, χάνουμε αυγά και καλάθια: Στα βάθη της

Περιχαρείς στο κολωνάκι του Καλόβουλου, σε υψ. 325μ.
Εντυπωσιακή η όψη της χώρας στη διαδρομή προς τον Καλόβουλο.

ανατολής έρπει μια αμφίβολη λάμψη, σα στήλη γαλάζιου καπνού που διαχέεται με φωτεινές συρμάτινες σπείρες, καθώς αναβλύζουν τα ολόχρυσα πλοκάμια του φεγγαριού από τα μέρη της Μικρασίας. Στο κάτω μέρος της γαλάζιας κι άοριστης αυτής παντοχαράς κουρνιάζει το Χωριό, με τα κρεμασμένα σπιτάκια του πάνω στη ράχη του τείχους, κι είναι σα να πλέει μετέωρο ανάμεσα ουρανού και ονείρου. Επικίνδυνη θέα για τα μάτια και την ψυχή ...

Ρομαντικό Πατηήρι με ολόγωμο φεγγάρι.

Η εκπληκτική παραλία της Μυλίας.

Ο θεαματικός τριγωνικός βράχος του
Κοκκινόκαστρου στο φως του δειλινού.

Η εξαιρετική παραλία της Χρυσής Μηλιάς, μια ευρύτατη αμμουδιά με ρηχά, πολύ φιλικά και καθαρά νερά.

Την **τρίτη μέρα** θα κινηθούμε περισσότερο με το αμάξι για να εμποδίσουμε καλύτερα όλες τις ανισοϋφείς ζυμώσεις των δαντελένιων ακτών της Αλοννήσου.

Πρώτα απ' όλα θα κατηφορίσουμε, από μian υπέροχη διαδρομή 1.700 μέτρων, ως τη **Μηλιά Γιαλό** τον, κατά την άποψή μου, ωραιότερο γιαλό της Αλοννήσου.

Θα αφήσουμε τον κεντρικό οδικό άξονα Πατητήρι – Γέρακας, για να επισκεφθούμε τους τέσσερις από τους πολλούς γραφικούς όρμους – γιαλούς, όπως τους ονομάζουν εδώ στην Αλόννησο.

Ύστερα θα ανηφορίσουμε περνώντας διαδοχικά στρώματα πευκοδασών, τα οποία έχουν μισοκαταστραφεί από τον χιονιά του 2016, για να φτάσουμε στο **Κοκκινόκαστρο**, μια ξεχωριστή τοποθεσία της Αλοννήσου, για την οποία λέγονται – και στην οποία φαίνονται – πολλά. Το Κοκκινόκαστρο είναι ένας μακρόστενος τριγωνικός βράχος, και κάποτε μια

πολιτεία που καταποντίστηκε. Ίσως εδώ να βρίσκονται τα μυστικά της αρχαίας Ίκου. Το χαρακτηριστικά ερυθρό χρώμα της νησίδας που απέμεινε, μετά τον καταποντισμό τμήματος της μικρής χερσονήσου, οφείλεται στο μαλακό, ασταθές κι ερυθρογενές έδαφος της περιοχής αυτής που συνετέλεσε στον καταποντισμό της. Στη ράχη της χερσονήσου υπήρχε καλοχτισμένο τείχος που βυθίστηκε μαζί με το κομμάτι που ενώνει τη βραχονησίδα με τ' όνομα **Κοκκινονήσι**, με το οποίο αποτελούσε ενιαίο τμήμα της αρχαίας πόλης. Μεγάλο μέρος λοιπόν από την αρχαία πόλη με το τείχος της είναι θαμμένα στο βυθό της παραλίας, ελάχιστα μέτρα από τη ακτή.

Με την Άννα δοκιμάζουμε να εισχωρήσουμε στο κτήμα του Φίσερ. Από τη μεριά που τελειώνουν – ή αρχίζουν – τα υπολείμματα της τειχιωμένης πόλης διακρίνουμε ένα κοκκινωπό σαμάρι – μια

Η πανέμορφη παραλιούλα, γνωστή ως παραλία του «Φίσερ», του πρώτου αλλοδαπού που έχτισε σπίτι στην Αλόνησσο, στις αρχές της δεκαετίας του '60.

«Λεφτό Γιαλός», ιδανικός για ωραίες καλοκαιρινές στιγμές.

Αεροφωτογραφία που αποκαλύπτει όλη την
μαγεία του Αγίου Δημητρίου.
ΦΩΤ. Β. ΔΡΟΣΑΚΗΣ

«Τζώρτζη Γιαλός», με εξαιρετικά τουρκουάζ νερά. Αν γίνονταν καλλιτεία παραλιών δύσκολα κάποιος θα επέλεγε την «καλλίστη» της Αλοννήσου.

γυμνή ράχη - που αποτελεί το δίαυλο της χαμένης πόλης, δεξιά κι αριστερά από το οποίο αποκαλύπτονται οι δυο αμμουδερές παραλίες της αρχαίας πόλης.

Είναι μια ασυνήθιστη εικόνα περιωπής, καμωμένη από πορφυρές αποχρώσεις και διανθισμένη από δυο θάλασσες που μοιάζουν να τυλίγουν ή να προστατεύουν το υπερυψωμένο κάστρο.

Από το Κοκκινόκαστρο θα πάρουμε το δρόμο για τη **Χρυσή Μηλιά**. Εδώ βρίσκεται η μοναδική ίσως αμμουδιά, ασυνήθιστα ρηχή, που τη στεφανώνουν πευκοδάση με σχοίνα, αγριλιές και κουμαριές, τα οποία της εξασφαλίζουν ζωγραφιστή σκιά ρίχνοντας μέσα στο ξανθό αμμουδερό της υπόστρωμα εκπληκτικές αντανάκλασεις των κλάδων και των φυλλωμάτων τους.

Από τη Χρυσή Μηλιά θα βρεθούμε στον **Τζώρτζη Γιαλό**, έναν βαθύ αμμουδερό όρμω, με ολόχρυσά νερά διαποτισμένα

από τούφες εκπληκτικής ποσειδωνίας.

Ο δρόμος θα συνεχίσει μέχρι να τερματίσει τη δαντελωτή του δοκιμασία στη βοτσαλωτή ακτή του **Λεφτού Γιαλού**, στην οποία λειτουργούν δυο εξαιρετικές ταβέρνες, με γυναίκες που πλάθουν και ψήνουν ντόπιες χωριάτικες πίτες.

Επιστρέφουμε στον άξονα του δρόμου που οδηγεί στον Γέρακα. Θα ξαναστρίψουμε ύστερα από λίγα χιλιόμετρα δεξιά, αφήνοντας το δρόμο για τον Γέρακα, με στόχο τον **Άγιο Πέτρο**, τη **Στενή Βάλα** και τον **Αη-Δημήτρη**.

Είναι αλήθεια ότι οι δρόμοι στην Αλοννήσο έχουν σχεδιαστεί με κριτήριο και προοπτική την αξιοποίηση της φυσικής ομορφιάς του τοπίου, την οικονομία της γης και την παραγωγική της αναγκαιότητα.

Κατηφορίζοντας προς Στενή Βάλα έχουμε την αίσθηση ότι προσγειωνόμαστε σε κάποιον μαγικό πλανήτη. Οι τρεις διαφο-

ρετικές ακτές σηματοδοτούν την ομορφιά αλλά και την πολυχρωμία του νησιού, ως προς το θαλασσινό του υπόβαθρο. Ο Άγιος Πέτρος είναι ένας μικρός κλειστός ορμίσκος, η Στενή Βάλα, μια στενή λωρίδα (στόμιο) θάλασσας μέσα στη σούδα της γης, όπως το λέει κι η λέξη κι ο Αη-Δημήτρης μια κατάλευκη γλώσσα βοτσαλωτής στεριάς που βυθίζεται προκλητικά στη μήτρα της θάλασσας.

Από τον Αη-Δημήτρη θ' ανηφορίσουμε από παρακαμπτήριο μέσω του Μουρτερού για τον οδικό άξονα του Γέρακα, ο οποίος πια θα ιππεύσει το νησί, για να κινηθεί πάνω στην κεφάλωσή του, σε μια διαδρομή σπάνιας και μοναδικής φυσικής ενατένισης του πολύκλαδου συμπλέγματος των ερημονησίδων.

Θ' αποκαλυφθεί, ενόσω θα οδηγούμε, και θα πραγματοποιούμε φυσικά με την Άννα αλλεπάλληλες στάσεις – θεάσεις το μεγαλειώδες θέαμα του αρχιπέλαγους που από δω πάνω παίρνει δραματικές δια-

Στενή Βάλα. Ονομαστός ψαρότοπος, με λαχταριστά ψάρια στις ταβέρνες του οικισμού.

στάσεις, καθώς πυκνώνουν οι θαλασσινοί δρόμοι και ανοίγει την αυλαία του ο φωτοστέφανος μιας πανδαισίας.

Το ακρωτήρι της **Λεκούσας**, ένα μακρινάρι πέτρινης ύλης, το στενό της **Περιστέρας**, με τον “Βασιλικό” του κόλπο και το Παλιοφάναρο, ο ρωμαλέος όγκος της **Κυρα-Παναγιάς** και πίσω της ακριβώς ο πιο στιβαρός, ορεινός κάλυκας των **Γιούρων**, διαμελίζουν τη βόρεια πλευρά των Σποραδόνησων, ενώ πιο ανατολικά, ίσα που φεγγρίζει, ο μοναχικός, μακρινός μίσχος του **Πιπεριού**. Όλα αυτά δεν θα είχαν αισθητική αξία, αν η θέση, από την οποία τα αντικρίζουμε μαγεμένοι με την Άννα, δεν τα ωραιοποιούσαν, μεγαλοποιώντας κάθε χαμηλή τους όψη, οι θολοί θαλασσινοί ορίζοντες.

Εγώ θα πάρω το μονοπάτι που ξεκινάει απ’ το δεξί πρανές της τεχνητής λίμνης προς τον Αν-Δημήτρη, σφιχτό και ιδιαίτερα καταφορικό που προσφέρει ευχάριστη καταβύθιση στον κυκεώνα της ακτογραμμής.

Περνάω ένα ρεματάκι, οι κουμαριές θειεύουν, τα σχίνα τσαρπαλώνουν τα ρούχα μου κι οι αριές με το βαρύ τους φορτίο σκιάζουν υπέροχα τη διαδρομή μου.

Τώρα έχει βγει στο μεϊντάνι κι η ακρογωνιαία μύτη του Αν-Δημήτρη που φαντάζει σαν ένας μοναχικός εξωτικός πόλος που πλέει μονάχος στο μέσο στενό της Περιστέρας.

Δεν αργώ να βγω σε δρόμο πάνω από βίλες αλλοδαπών και να πάρει χρώμα και μαγική υπόσταση ο βυθός της ακτογραμμής.

Θα συνεχίσουμε με την Άννα, αφού με παραλάβει από τον Αν-Δημήτρη, προς το υπόλοιπο της διαδρομής μας για τον Γέρακα. Σημειώτεον ότι εκτός από το μονοπάτι για τον Αν-Δημήτρη, κάτω από το φράγμα ξεκινάει και το μονοπάτι της πανέμορφης διάσχισης του μοναδικού φαραγγιού του νησιού, το **Καστανόρεμα**. Θα χρειαστούμε περίπου άλλα δώδεκα χιλιόμετρα για να προσεγγίσουμε τον όρμο του Γέρακα. Εκεί, μέσα στην απόλυτη ερημιά του εκρηχτικά γαλήνιου

τοπίου, θα συναντήσουμε μονάχα έναν ψαρά που όρθιος στο κατάστρωμα του καϊκιού νετάρει τα δίχτυα του. Είναι ο πρώην πρόεδρος του Αλιευτικού Συνεταιρισμού, **Δημήτρης Καλογιάννης**, που θα μας προσφέρει, με τη στάση του δυο – τρεις ωραίες φωτογραφίες.

Ύστερα θα τραβήξουμε για το γιαλό, όπου έχει την καντίνα του ένας Καβαλιώτης ψαράς με τη γυναίκα του. Θα μας προσφέρει τσίπουρο, συνοδευοντάς το με βρασμένες φτέρες και τουρσί.

Θα πούμε πολλά, αλλά εκείνο που θα μας εντυπωσιάσει είναι η πληροφορία για τους δυο αλλοδαπούς που ήρθαν, ποιος ξέρει από ποια μακρινά μέρη, με σκοπό να δαμάσουν το μονοπάτι της Ανάληψης. Μας λέει ότι φέτος λειτούργησε για πρώτη φορά ύστερα από πολλά χρόνια κι ότι το μονοπάτι καθαρίστηκε και είναι ανεκτά βατό.

Το μοναστήρι της Ανάληψης είναι χτισμένο στη μέση μιας απόκρημνης πλαγιάς. Λένε πως χτίστηκε τον 17^ο αιώνα από καλόγερους που ήταν ταγμένοι στην απόλυτη ιδέα του αυστηρού μοναχισμού. Αυτό το μονοπάτι επιχειρήσαν να πάρουν από το πρωί δυο μοναχικοί αλλοδαποί ορειβάτες, που άφησαν το αμάξι τους δίπλα από την καντίνα και δεν έχουν ακόμη επιστρέψει.

Ίσως τους βρήκε η μαγεία και το θαύμα ή έχασαν τον γήινο προσανατολισμό τους πετώντας στα ουράνια της Αλονησιώτικης υπεραξίας.

Ζήλεψα είναι αλήθεια, γιατί κι άλλη φορά επιχειρήσα να το διασχίσω αλλά στάθηκε αδύνατη η προσέγγισή του.

Βιβλιογραφία

Περιοδική έκδοση “Επτά Ημέρες”.

Κώστα Μαυρίκη, “Μαγνήτων Νήσοι”.

Τα δίχτυα στεγνώνουν στην προκυμαία του Γέρακα. Εδώ ο Κυριάκος, ως γνήσιος Βολιώτης, δεν χάνει την ευκαιρία για ένα τσιπουράκι.

